

Wereldwijd inloggen bij Wageningen

Het digitale onderwijs heeft dankzij de lockdown een flinke duw in de rug gekregen. Ook de online cursussen voor professionals zitten in de lift. Vanuit de hele wereld loggen steeds meer mensen in voor typisch Wageningse onderwerpen als voedselveiligheid, plantenveredeling, diergedrag, naoogsttechnologie én de wetenschap achter bier.

TEKST: MARIANNE WILSCHUT FOTO'S ERIC SCHOLTEN

Tuinbouwkundige Carl Kroon is wel gewend om bijtijds te beginnen, als algemeen directeur Fides Guatemala bij sierteeltveredelaar Dümmer Orange. Maar de afgelopen weken was het op vrijdagochtend wel een erg vroegertje. Om vier uur 's ochtends zat hij al achter de laptop om vanuit Antigua de live Q&A-sessie van de Wageningse online cursus Postharvest Technology te volgen.

'De sessies starten om 12.00 uur Nederlandse tijd, dus dan is het hier nog nacht, maar gelukkig ben ik niet de enige die vroeg op moet. Mijn medestudenten komen uit de hele wereld, van Zuid-Amerika tot Azië. De gastcursusleidster komt van UC Davis in Californië en voor haar was het zelfs drie uur 's ochtends. Het zijn gelukkig maar twee uurtjes, de rest van het online leermateriaal kan ik op een moment volgen dat het mij uitkomt.' Kroon heeft de korte nachtrust er wel voor over. 'Op ons bedrijf produceren we stekken van allerlei tuinplanten. Die stekken verkopen we aan professionele kwekers,

met name in Noord-Amerika. Omdat de stekken beperkt houdbaar zijn is naoogsttechnologie erg belangrijk voor ons. Het is alweer een tijdje geleden dat ik tuinbouwplantenteelt in Wageningen heb gestudeerd, ik ben van de lichte 1986. Deze cursus helpt om mijn kennis op te frissen en geeft inzicht in de nieuwste ontwikkelingen. Ik leer veel, onder andere over ethyleenremmers en verpakken onder beschermende atmosfeer. Volgende week heb ik daarover zelfs een aparte afspraak met een aantal experts van de cursus, daar ben ik blij mee.'

KENNISCLIPS KIJKEN

De cursus Postharvest Technology wordt georganiseerd door Wageningen Academy. 'Je start als deelnemersgroep tegelijkertijd en volgt in een aantal weken een programma waarbij de deelnemers vooraf opgenomen presentaties – *weblectures* – en kennisclips kijken en opdrachten maken', vertelt Monique Tulp, programma-manager bij Wageningen Academy. 'Elke week is >

...during exercise will benefit endurance exercise performance. This sport-specific nutrition can just be [click] normal products with the right macronutrient composition, like a bowl of quark. But, for your convenience, [click] sport nutrition products are developed with the optimal composition, that meet specific demands. Like rehydration drinks, energy bars and gels, or protein shakes.

Hoogleraar Sander Kersten (Voeding, Metabolisme en Genomics) tijdens de opnames voor een MOOC.

er op een vast tijdstip een live Q&A-sessie met interactie tussen de deelnemers en de experts. Ook via het discussieforum op het online leerplatform is interactie mogelijk.' Deze cursussen zijn interessant voor professionals die hun kennis willen uitbreiden of bijspijken omdat ze bijvoorbeeld een carrièreswitch willen maken. De prijzen variëren, zo kost Postharvest Technology 1.250 euro en Refrigerated Transport Technology 575 euro.

'We proberen livesessies te plannen op tijdstippen die ondanks het tijdsverschil haalbaar zijn'

Tulp: 'Er zijn bedrijven die onze cursussen opnemen in hun opleidingsprogramma voor medewerkers. We zien dan dat er jaarlijks medewerkers bij ons een cursus volgen. En we organiseren maatwerk, dat kan ook online.'

SUCCESNUMMER

Tot voor kort werden deze cursussen voor professionals vooral op de Wageningse campus gegeven. Door de coronacrisis moesten veel cursussen, net als het reguliere onderwijs, in rap tempo worden omgezet naar online. Bij die omschakeling kwam de ruime ervaring van Wageningen met de online Massive Open Online Courses (MOOCs) goed van pas. De term massive zegt het al: enorme aantallen studenten uit de hele wereld schuiven – via het online platform EdX – aan voor online colleges. De cursussen zijn gratis – op een enkele uitzondering na – en deelnemers kunnen die in hun eigen tempo volgen. Wageningen begon in 2015 met de eerste MOOC, inmiddels zijn er 43 online te volgen.

In augustus meldde de miljoenste deelnemer zich aan bij een Wageningse MOOC, een mijlpaal die door de coronapandemie veel eerder werd behaald dan verwacht. 'Het aantal inschrijvingen was tijdens de lockdown twee tot drie keer hoger dan normaal', zegt Suzanne de Bruijn, business developer lifelong learning in Wageningen. 'Sommige cursussen hadden zelfs uit-schietters van dertig keer meer deelnemers dan anders.'

Dankzij de ervaring met het maken van MOOCs kon Wageningen de omschakeling naar online onderwijs redelijk makkelijk maken, zegt Ulrike Wild, directeur online learning bij WUR. 'De afgelopen vijf jaar hebben we de infrastructuur opgebouwd met onder meer een professionele opnamestudio en ICT-ondersteuning.'

COVID-KATALYSATOR

Bij het Wageningen Centre for Development Innovation (WCIDI) spreken ze zelfs van de covid-katalysator, die de digitale weg die al ingeslagen was in een stroomversnelling bracht. WCIDI ondersteunt capaciteitsopbouw van professionals in ontwikkelingslanden. 'Professionals in de voedingssector kunnen bij ons hun kennis bijspijken over onderwerpen als stakeholder management of klimaatverandering. Daarvoor reisden wij veel naar Ethiopië, Cambodja, Colombia en andere landen', zegt Riti Hermán Mostert van het WCIDI. 'Ook kwamen cursisten naar Nederland voor tweewekelijkse cursussen. Vanuit duurzaamheidsoogpunt waren we al bezig met online lesprogramma's. De afgelopen maanden is ons team er vol voor gegaan om dat aanbod uit te breiden.' Omdat de WCIDI-cursisten voornamelijk uit lage- en middeninkomenslanden komen, waar het internet niet altijd betrouwbaar is, moesten ze creatief te werk gaan. 'We proberen livesessies op tijdstippen te plannen die ondanks het tijdsverschil haalbaar zijn en waarop het internet bij onze cursisten doorgaans stabiel is. We gebruiken lesprogramma's en kennisclips die bij lage bandbreedte te downloaden zijn en die je offline kunt gebruiken. We werken ook met Whatsapp om informatie te delen.'

Online werken biedt veel kansen, aldus Hermán Mostert. 'Als ik nu bijvoorbeeld een bijeenkomst voor oud-cursisten organiseer, kan ik makkelijk een cursist van vorig jaar uit Nigeria of India vragen om even een presentatie te geven. Ik heb geen budget om hen over te laten vliegen. Ook kunnen we nu fulltime cursussen die twee weken duren over een langere periode uitsmeren, in kleinere groepen die meer coaching krijgen. Dat maakt deelname beter te combineren met je werk en je privéleven. We kunnen nu ook korte bijscholingscursussen gaan aanbieden.' Toch verwacht Mostert niet dat het hele onderwijsaanbod compleet digitaal zal worden. 'We zullen soms op een mix van online en oncampus uitkomen. Het voordeel van oncampus blijft natuurlijk dat cursisten hun netwerk kunnen vergroten en excursies naar bedrijven kunnen ondernemen.'

Ook het aanbod van het online onderwijs voor professionals van Wageningen Academy zal blijven groeien. Elke Westra, leider van de cursus Refrigerated Transport Technology vindt dat een goede ontwikkeling. ‘Mijn collega’s en ik geven op aanvraag van bedrijven trainingen en advies over de hele wereld, van China tot Zuid-Amerika. Als we dit ook online kunnen doen, scheelt dat veel reistijd en CO₂-uitstoot. Bovendien vind ik dat je als universiteit gebruik moet maken van de technische mogelijkheden die er nu zijn. Hiermee krijg je een veel groter bereik.’

Voor Westra was het de eerste keer dat hij zijn presentaties opnam wel wat onwennig. ‘Je kijkt naar een camera in plaats van naar een klas waarmee je interactie hebt. Ook de live Q&A-sessie was even wennen. Ik voelde me net een radiopresentator.’

Collega Sanne Boesveldt, die voor Wageningen Academy de online cursus Basic Principles Sensory Science voor professionals geeft, beaamt dat. ‘De eerste vijf lesvideo’s die ik opnam, moesten wel vier keer over. Op een gegeven moment krijg je het onder de knie en bedenk je manieren om de lessen levendiger te maken. De cursus gaat onder andere over de rol die onze zintuigen spelen in de beleving van voeding. Dus neem ik in een van de video’s een hap uit een zak chips om duidelijk te maken dat het kraken van de chips onderdeel is van de beleving. Interactie is online lastiger voor elkaar te krijgen, maar er kan meer dan je aanvankelijk denkt.’

Boesveldt is dan ook enthousiast: ‘Het mooie aan online cursussen is dat je hiermee een veel groter publiek kunt bereiken. Doordat cursisten zelf hun tijd kunnen indelen is het een handige manier om naast het werk je kennis bij te spijkeren. Ook kan ik veel onderdelen uit de online cursus gebruiken voor mijn onderwijs op de campus.’

FLINK AANPOTEN

Sensory Science en andere online cursussen van Wageningen Academy worden door deelnemers over het algemeen goed beoordeeld. Ahmed Ragab, koeltransportspecialist bij rederij Maersk in Cairo, Egypte, volgde Postharvest Technology en Refrigerated Transport Technology en zou beide cursussen een 8 geven. ‘Het was flink aanpoten. Ik was elk weekend veel tijd kwijt met studeren, maar ik heb erg veel geleerd. Wij leveren goederen, vooral fruit en groenten, aan landen als Turkije, Oekraïne, Libanon en Syrië. Op de cursus heb ik geleerd hoe we de lading in optimale conditie kunnen

aanleveren. De kennis was heel gedetailleerd; zo kregen we ook uitleg over de moleculaire structuur van fruit en groente. Ik heb een commerciële achtergrond dus het was voor mij af en toe net *rocket science*, maar ik kreeg veel ondersteuning van de experts. Wel was niet elke expert even goed te volgen en zou nog meer interactie met medecursisten kunnen worden gestimuleerd.’

Ook de gratis Wageningse MOOCs worden over het algemeen goed ontvangen. Twee daarvan – The Science

‘Het aantal inschrijvingen was tijdens de lockdown twee tot drie keer hoger dan normaal’

of Beer en Sustainable Tourism – zijn in 2019 zelfs tot de beste tien EdX-MOOCs ter wereld verkozen. Deze en andere MOOCs die op het open source platform EdX staan, worden ook door andere universiteiten wereldwijd gebruikt. Suzanne de Bruijn vindt dat een mooie ontwikkeling: ‘Er spelen veel wereldwijde vraagstukken op het gebied van duurzaamheid, landbouw, klimaat en voeding, waarin de WUR een sterke kennisbasis heeft. Als we die op meer plekken kunnen verspreiden en zo een groter publiek bereiken, is dat alleen maar gunstig.’ ■

www.wur.nl/online-onderwijs